

Binnen de vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat hebben verschillende fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over de geannoteerde agenda van de Milieuraad op 17 december 2024 te Brussel (Kamerstuk 21 501-08, nr. 969) en het verslag van de Milieuraad van 14 oktober 2024 (Kamerstuk 21 501-08, nr. 966)

De voorzitter van de commissie,
Peter de Groot

Adjunct-griffier van de commissie,
Wiendels

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Inhoudsopgave

Inleiding
PVV-fractie
GroenLinks-PvdA-fractie
VVD-fractie
NSC-fractie
D66-fractie
Partij voor de Dieren-fractie

Inleiding

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de stukken voor dit schriftelijk overleg en hebben een aantal vragen en opmerkingen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Milieuraad op 17 december en hebben hierover enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Milieuraad op 17 december en hebben daarover nog enkele vragen.

De leden van de NSC-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda en hebben daarover nog een aantal vragen.

De leden van de D66-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Milieuraad en hebben daarover nog enkele opmerkingen.

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda van de Milieuraad van 17 december 2024. Zij hebben hierover nog enkele vragen.

PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie nemen kennis van de agenda, maar vragen tegelijkertijd ook of de Staatssecretaris rekening houdt met de principes realisme, haalbaar en betaalbaar.

De leden van de PVV-fractie wijzen erop dat de Staatssecretaris ook goed in acht neemt dat er geen nieuwe nationale koppen op Europees beleid komen en kijkt naar welke andere bestaande nationale koppen kunnen worden geschrapt in lijn met het Hoofdlijnenakkoord.

De leden van de PVV-fractie vragen hoe de sterke ambitie van de Staatssecretaris ten aanzien van circulariteit rijmt met het huidige tijdperk waarbij het toepassen van gerecycled plastic onder druk staat.

De leden van de PVV-fractie vragen hoe de Staatssecretaris de uitvoering voor zich ziet met betrekking tot de verbreding van het UPV-systeem (uitgebreide producentenverantwoordelijkheid), met name gericht op aanhangwagens (omdat veel wagens van deze categorie niet zijn voorzien van een kenteken).

De leden van de PVV-fractie vragen tevens wat het mechanisme voor kosten van het afvalbeheer van nieuwe categorieën in de praktijk wordt uitgevoerd. Mede gezien het feit dat dit omschreven staat als «een

uitdaging in de uitvoering». Wellicht ten overvloede: rekening houdend met de principes realisme, haalbaar en betaalbaar.

De leden van de PVV-fractie vragen de Staatssecretaris om meer informatie betreffende de maatregelen om te voorkomen dat voertuigen (illegaal) geëxporteerd worden als die niet rijwaardig zijn en als afval (voertuigwrak) bestempeld zijn, waarbij negatieve milieueffecten worden afgewenteld op derde landen. Dit in relatie tot het feit dat de Staatssecretaris daarbij oog voor de handelspolitieke aspecten van het voorstel en de impact hiervan op derde landen houdt. Hoe ziet hij de uitvoering hiervan?

De leden van de PVV-fractie vragen waarom de Staatssecretaris streeft op diverse onderwerpen naar een hoger ambitieniveau (in andere woorden: zijn dit verborgen koppen).

De leden van de PVV-fractie vragen of er voldoende rekening wordt gehouden met kleine ondernemingen (lastendruk) bij de regelgeving voor microplastics.

De leden van de PVV-fractie vragen met betrekking tot de drempelwaarde (microplastics) waarom er na de evaluatie zo nodig naar beneden bijgesteld moet gaan worden.

De leden van de PVV-fractie vragen met betrekking tot het Klimaatdoel 20240 of de Staatssecretaris zich inzet voor een tussendoel dat haalbaar is. Ook hier ontbreekt weer haalbaarheid, betaalbaarheid en realisme. Hoe ziet de Staatssecretaris dit en dan met name als het gaat om de netcongestie?

De leden van de PVV-fractie vragen met betrekking tot de indicatie van het krachtenveld of Nederland ook behoort tot een grote groep lidstaten die steun heeft uitgesproken voor een ambitieuze reductiedoelstelling van netto 90% te.

De leden van de PVV-fractie nemen kennis van het feit dat Nederland een gezamenlijke verklaring heeft ondertekend om wind op zee ambities te realiseren. In hoeverre houdt de Staatssecretaris rekening met ruimte voor de visserij in plaats van onze Noordzee vol te bouwen met windturbines zoals afgesproken in het Hoofdlijnenakkoord?

De leden van de PVV-fractie lezen dat er wat afgereisd wordt in naam van de Milieuraad en/of onder het mom van klimaat en milieu. Zo zijn er onder andere bezoeken afgelegd aan, of staan nog in de planning, naar Azerbeidzjan, Colombia en Zuid-Korea. Toegevoegd aan deze agenda zijn geplande bezoeken aan Saudi-Arabië, Thailand, Namibië en Slovenië. Er zou aandacht aan worden besteed om dit soort bezoeken centraal al dan niet digitaal te voeren in de toekomst, ook gezien de ecologische voetafdruk. Waarom is dit nog niet gedaan?

De leden van de PVV-fractie vragen met betrekking tot de consultatiereactie van Nederland op de evaluatie NEC-richtlijn of het verstandig is om de uitstoot van luchtverontreinigde stoffen alleen binnen de EU te verminderen. Zetten wij, gezien de huidige opstelling vanuit diezelfde EU om Europa zelfvoorzienend te maken, ons hiermee niet op achterstand ten opzichte van landen buiten Europa?

GroenLinks-PvdA-fractie

Circulaire voertuigen

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn het in grote lijnen eens met het voorstel voor circulaire voertuigen en de lijn van de Staatssecretaris hierop, maar denken dat het voorstel op enkele vlakken nog kan worden aangescherpt. Deze leden zijn van mening dat er een verplicht oplopend percentage groen staal en aluminium in de bouw van nieuwe auto's in het voorstel moet worden opgenomen. Dat geeft zekerheid over de vraag naar groen staal en kan de transitie van de staalsector aanjagen. Ten tweede zijn deze leden van mening dat het voorgestelde *Circular Vehicle Passport* meer informatie zou moeten bevatten, zoals materiaalsamenstelling (inclusief aandeel gerecyclede inhoud per materiaal) en de CO₂-voetafdruk. Ten derde vinden deze leden dat er te weinig gebeurt om afgedankte voertuigen in te zamelen. Daarom denken zij dat de inzameling kan worden verbeterd als er nieuwe financiële prikkels voor eigenaren worden ingevoerd om hun afgedankte voertuigen naar een erkende verwerker te brengen, zodat kostbare materialen niet verloren gaan, bijvoorbeeld via een retourpremie of statiegeldregeling. Kan de Staatssecretaris zich vinden in elk van deze aanscherpingen en is hij bereid om zich daar tijdens de Milieuraad hard voor te maken?

Microplastics

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben met veel interesse kennisgenomen van het voorstel ter voorkoming van pelletverlies om microplasticvervuiling te verminderen. Plastic pellets, ook wel *nurdles*, zijn één van de voornaamste oorzaken van microplasticvervuiling en betere regelgeving is erg belangrijk. Deze leden vinden het goed dat de Staatssecretaris wil pleiten voor een hoger ambitieniveau, maar hebben hierbij nog een aantal toevoegingen. Het huidige voorstel laat de zeetransport van plastic pellets grotendeels buiten beschouwing, terwijl dit een belangrijke oorzaak is van pelletvervuiling. Zo zouden er verplichtingen moeten zijn rond het veilig vervoer van pellets om risico's bij extreem weer te voorkomen, zoals de toepassing van goede verpakkingen en verplicht onderdeks vervoer. Er moet een protocol zijn voor reders, zodat zij direct kunnen ingrijpen wanneer er toch lekkages op zee zijn. Tevens zijn de leden van mening dat er sancties moeten zijn bij nalatigheid. Gaat de Staatssecretaris zich inzetten voor verplichte maatregelen voor maritiem vervoer?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn ook van mening dat er onvoldoende maatregelen worden genomen om de verantwoordelijkheid van de producenten vast te leggen. In het huidige voorstel blijft dat beperkt tot preventieve maatregelen tegen lekkages in fabrieken. Gaat de Staatssecretaris zich ervoor inzetten dat er ook in het voorstel wordt opgenomen dat er verplichte trainingen komen voor personeel dat met pellets werkt, zodat zij effectief pelletvervuiling kunnen aanpakken? En gaat de Staatssecretaris zich er tevens voor inzetten dat er lekkageprotocollen komen?

Klimaatdoel 2040

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen over het Europese klimaatdoel voor 2040 dat «een grote groep lidstaten steun heeft uitgesproken voor een ambitieus doel, waarbij een aantal lidstaten expliciet een reductiedoelstelling van netto 90% heeft omarmd». Hoort Nederland bij deze groep lidstaten? Pleit de Staatssecretaris in Brussel expliciet voor het vastleggen van een reductiedoelstelling van 90% of

hoger en probeert de Staatssecretaris hier ook andere lidstaten op mee te krijgen? Waarom wel of niet? Zoals aangegeven in de geannoteerde agenda is tijdige besluitvorming over het 2040-tussendoel ook van belang voor de COP30. Gaat de Staatssecretaris er in de Milieuraad op aandringen dat de Europese Klimaatwet ook echt begin 2025 wordt afgerond?

De leden van de fractie van GroenLinks-PvdA vragen al langere tijd aandacht voor het fors verbeteren van het Europese treinnetwerk. Deze leden constateren dat zowel de EU als veel lidstaten – waaronder Nederland – vaak mooie intenties uitspreken, maar dat er nog weinig daden zichtbaar zijn op dit vlak. Deze leden vragen de Staatssecretaris in het kader van het behalen van het klimaatdoel veel steviger in te zetten op het fors verbeteren van het Europese treinnetwerk. Welke concrete doelen wil hij in EU-verband afspreken en welk tijdspad ziet de Staatssecretaris hierbij? En op welke manier vormt Nederland een kopgroep met andere EU-lidstaten om dit op korte termijn concreet te bevorderen?

PFAS

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben onlangs met blijdschap kennisgenomen van het feit dat de Staatssecretaris eindelijk heeft besloten om in Nederland alle PFAS te gaan classificeren als zeer zorgwekkende stof (ZZS) en dat daarmee voor al deze stoffen een minimalisatieplicht gaat gelden. De directe aanleiding voor dit besluit was het feit dat PFAS recent als prioritaire stof is opgenomen in het OSPAR-verdrag en het verdrag als rechtsbasis dient. Ook andere EU-landen en de EU zelf zijn lid van dit verdrag. Kan de Staatssecretaris aangeven of ook andere lidstaten deze stap aan het zetten zijn? En zo niet, kan de Staatssecretaris er in gesprekken met EU-landen en in EU-verband op aandringen dat ook andere landen tot dergelijke actie over gaan? En als laatste, kan de Staatssecretaris toelichten welke rol de EU hier zelf, als lid van het verdrag, kan spelen?

VVD-fractie

Circulaire voertuigen

De leden van de VVD-fractie staan achter de Nederlandse inzet. Echter maken zij zich zorgen over de import van Chinese voertuigen die niet voldoen aan de circulariteitseisen. Deze Chinese producten kunnen de overhand nemen op onze markt. Kan de Staatssecretaris ervoor waken dat naar Europa geïmporteerde voertuigen aan dezelfde circulariteitseisen voldoen als waar Europese producenten aan moeten voldoen? Daarnaast benadrukken deze leden dat het belangrijk is dat er een gelijk speelveld is om ongeregelheden bij import/export van autowrakken te voorkomen.

Klimaatdoel 2040

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de Nederlandse inzet ten aanzien van een tussendoel voor 2040. Deze leden zijn benieuwd welke lidstaten nog positie moeten bepalen en welke lidstaten hebben aangeven dat ze het tussendoel niet kunnen steunen. Daarnaast vinden deze leden het positief om te lezen dat de Staatssecretaris pleit voor een stevig uitvoeringspakket. Is hiervoor (voldoende) steun vanuit andere lidstaten? Wanneer verwacht de Staatssecretaris dat er meer duidelijkheid zal zijn over of het uitvoeringspakket er komt? Welke mogelijke obstakels ziet hij specifiek voor het Nederlandse doel, die moeten worden overwonnen? Daarnaast zijn deze leden benieuwd wat de impact van het tussendoel voor Nederland zal zijn, is hier al meer over bekend? Wanneer

wordt inzichtelijk gemaakt wat de gevolgen van de 90%-doelstelling voor Nederland zijn?

Terugkoppeling recente internationale bijeenkomsten

De leden van de VVD-fractie vragen of er ook een terugkoppeling komt van de internationale conferentie over plastics, de Intergouvernamenteel Onderhandelingscomité van de VN (INC-5), onlangs gehouden in Busan, Zuid-Korea.

NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie vragen hoe de Staatssecretaris de uitkomsten van de onderhandelingen bij de VN-top over plasticvervuiling in Busan beoordeelt. Specifiek vragen deze leden ook naar wat dit betekent voor de Europese concurrentiepositie, de Nederlandse recyclebedrijven in het bijzonder en voor de circulaire economie.

De leden van de NSC-fractie zijn benieuwd naar de lopende trilogieën rondom de herziening van de Kaderrichtlijn Water. Wat is de huidige stand van zaken en welke uitkomst verwacht de Minister? Voorts vragen deze leden of de Staatssecretaris een schriftelijke appreciatie kan geven ná afronding van deze en andere lopende trilogieën (de herziening Kaderrichtlijn water, herziening Kaderrichtlijn afval, richtlijn bodemmonitoring en de Green Claims richtlijn)?

De leden van de NSC-fractie lezen dat er bij de Milieuraad van gedachten gewisseld zal worden over de vraag of het klimaatdoel voor 2040 op 90% CO₂-reductie ten opzichte van 1990 gesteld zou moeten worden. Deze leden vragen de Staatssecretaris om bij het gezamenlijk vastleggen van dit doel niet alleen de haalbaarheid van de Europese doelen in ogenschouw te nemen, maar ook rekening te houden met het feit dat er in Nederland nog klimaatbeleid op de plank ligt dat nog uitgevoerd moet worden, dat er uitdagingen zijn op het gebied van de betaalbaarheid van de energietransitie (energieprijzen en tarieven warmtenetten) voor lage en middeninkomen huishoudens en kleine bedrijven, en dat de energietransitie in Nederland wordt afgeremd door de problemen rond netcongestie.

De leden van de NSC-fractie lezen dat de Staatssecretaris voornemens is om voor juli 2025 een aanvraag te doen voor het EU Sociaal Klimaatfonds, waaruit uitkeringen gedaan zullen kunnen worden ter bestrijding van energiearmoede en vervoersarmoede. Deze leden vragen de Staatssecretaris of hij de aanvraag voor het EU Sociaal Klimaatfonds specifiek zal onderbouwen met een plan om in Nederland vervoersarmoede in de regio tegen te gaan.

Tenslotte vragen de leden van de NSC-fractie de Staatssecretaris om de terugkoppeling door het voorzitterschap over de op de agenda genoemde internationale bijeenkomsten op korte termijn na de Milieuraad in een kabinetsbrief aan de Kamer te doen toekomen.

D66-fractie

De leden van de D66-fractie onderschrijven het belang van een Europees klimaatdoel voor 2040 en steunen de inzet van de Europese Commissie om dit doel op 90% reductie vast te stellen. Zij vragen de Staatssecretaris om toe te zeggen bij de Milieuraad duidelijk te maken dat Nederland achter de inzet van de Commissie staat en geen steun te bieden aan lidstaten die de inzet van de Commissie ter discussie stellen.

Partij voor de Dieren-fractie

Verordening circulaire voertuigen

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie constateren dat de Staatssecretaris onvoldoende aandacht besteedt aan de zorgwekkende trend van steeds grotere, zwaardere en materiaalintensievere voertuigen. In voertuigen worden veel kostbare materialen gebruikt, waarvoor Europa volledig afhankelijk is van andere landen. Deze leden vragen of de Staatssecretaris niet wegstijgt voor deze ontwikkeling, die haaks staat op het streven naar een circulaire economie, efficiënt materiaalgebruik en strategische autonomie. Wat doet de Staatssecretaris eraan om deze trend tegen te gaan? Is de Staatssecretaris het met deze leden eens dat het het meest circulair is om minder materiaal te gebruiken?

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie constateren dat bij de inzet van Nederland enkel wordt gesproken over ontwerpeisen ten behoeve van reparatie en hergebruik en dat de focus ligt op recycling en recycleerdoelstellingen. Waarom wordt bij de inzet van Nederland niet gesproken over bijvoorbeeld een maximum aan de lengte, breedte en hoogte van voertuigen om kostbaar materiaal te besparen? Ziet de Staatssecretaris het als een prioriteit om in het verdrag te pleiten voor het verminderen van het gebruik aan materialen voor circulaire voertuigen? Deze leden van vragen hoe minder materiaalgebruik het best zou kunnen worden toegepast in de verordening, en wat de Staatssecretaris concreet heeft gedaan, of gaat doen, om dit voor elkaar te krijgen.

Biodiversiteitstop Cali

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie vragen allereerst of de Staatssecretaris de biodiversiteitscrisis wel erkent, aangezien hij de top helemaal niet serieus heeft genomen. Er is niet voldaan aan de deadline voor de National Biodiversity Strategies and Action Plans (NBSAP) en er zijn geen bewindspersonen naar de top gegaan. Deze leden vragen ook hoe de Staatssecretaris ervoor gaat zorgen dat de inzet van Nederland volgende keer wel wordt afgestemd met de Kamer in plaats van alleen te worden toegestuurd. Daarnaast vragen deze leden zich af hoe Nederland zich in de EU gaat inzetten om voor de COP17 wel geld voor het biodiversiteitsfonds vrij te maken.

Klimaat COP

De leden van de Partij voor de Dieren-fractie constateren dat Minister Hermans tijdens de COP29 een opdracht had om een speerpunt te maken van de ontwikkeling van een tijdgebonden afbouwpad van fossiele subsidies en hier ook in EU-verband invulling aan te geven. Er zijn maar drie landen bij deze zogenaamde Coalition on Fossil Fuel Incentives and Subsidies (COFFIS) gekomen, en verder is er vrijwel niets bereikt. Deze coalitie gaf geen overzicht van de voordelen die zijn afgeschaft en om hoeveel geld het daarbij gaat, geen enkele transparantie en geen echte stappen. Deze leden vragen hoe het kan dat er zo weinig noodzakelijke vooruitgang is geboekt. Welke lessen trekt de Staatssecretaris uit dit falen?